

ugdymas

profesija

studijos

mokslas

technologijos

ŠVIETIMO
IR MOKSLO
MINISTERIJA

Lietuvos švietimas – šalies prioritetas

prof. dr. Dainius Pavalkis
švietimo ir mokslo ministras

Rudeninė savivaldybių švietimo skyrių vedėjų konferencija
2013-08-27

„Visų pirma, **mokykla turi tapti** ne objektu, kurį tvarko kas nors iš šalies, o **subjektu – veikėju**, turinčiu savo veidą, tradicijas, tempus“

Jungtinių Tautų
Švietimo, mokslo ir
kultūros organizacija

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

Meilės Lukšienės
100-osios gimimo metinės
UNESCO minima sukaktis

100th Birth Anniversary
Meilė Lukšienė

Celebrated in Association with UNESCO

Habil. dr. Meilė Lukšienė
švietimo reformos Lietuvoje
pradininkė

Švietimo reformos Lietuvoje gairės
1993

Fotografavo V. Jonynienė

Pagrindiniai švietimo politikos uždaviniai

- Prieinamumas
- Kokybė
- Veiksmingumas

ugdymas

profesija

studijos

mokslas

technologijos

Švietimo prioritetai

Kokybė ir efektyvumas:

- Aukštojo mokslo globalizacija;
- Lyderystė švietime;
- Profesinio mokymo įtraukimas ir svarba;
- Atviri mokymo šaltiniai ir skaitmeninis mokymas. ([Open Educational Resources and Digital Learning](#))

EU2013.LT

EDUCATION
SCIENCE
RESEARCH

Europos 2020 tikslai (švietimas ir mokslas)

- **Užimtumas**
 - 75% 20-64 amžiaus žmonių turi dirbti
- **Mokslas ir inovacijos**
 - 3% BVP turi būti skiriama mokslui ir inovacijoms
- **Švietimas**
 - Iškrentančių iš sistemos ir nesiekiančių vidurinio mokslo 10%
 - Mažiausiai 40% žmonių turi būti baigę aukštąjį mokslą

ugdymas

profesija

studijos

mokslas

technologijos

ŠVIETIMO
IR MOKSLO
MINISTERIJA

Lietuvos pirmininkavimo prioritetai

Patikima Europa

- Atkurti pasitikėjimą ES ekonomika

Auganti Europa

- Didinti užimtumą ir konkurencingumą

Atvira Europa

- Stiprinti atvirumą ir saugumą

Tarptautiniai dokumentai

*„The priority of education as a key instrument for development should be expressed by the commitment to gradually increase investment in the sector to **at least 6 per cent of GDP** in order to achieve universal coverage of basic education and to overcome current deficits“*

(The Dakar Framework for Actions. – **UNESCO**,
2000. – 40 psl.)

Tarptautiniai dokumentai

*„**OECD countries spend 6.2% of their GDP on educational institutions, on average**“*

*„**Between 2000 and 2009, expenditure on educational institutions across all levels of education increased by an average of 36% in OECD countries**“*

(Education at a Glance 2012. Highlights. – **OECD**,
2012. – 46 psl.)

Tarptautiniai dokumentai

„Vykdant fiskalinį konsolidavimą **reikėtų didinti** ekonomikos augimą skatinančių **išlaidų**, pavyzdžiui, moksliniams tyrimams ir **švietimui, dalį**“

(Tarybos rekomendacija dėl 2013 m. Lietuvos nacionalinės reformų programos. – **Europos Komisija**, COM(2013) 365 final. – 4 psl.)

LR VYRIAUSYBĖS 2014 METŲ VEIKLOS PRIORITETAI

1. Ekonomikos augimas, užimtumo didinimas, skurdo ir socialinės atskirties mažinimas
 - 1.4. Mokslo ir verslo integracija skatinant naujų inovatyvių, aplinkai draugiškų ir konkurencingų produktų kūrimą.**
2. Šalies ūkio finansinio tvarumo užtikrinimas ir laipsniškas biudžetų pajamų didinimas
3. Energinio efektyvumo ir saugumo didinimas
4. **Švietimo, mokslo, kultūros ir sveikatinimo politikos įgyvendinimas gerinant kokybę ir prieinamumą**
 - 4.1. Švietimo ir aukštojo mokslo sistemos kokybės ir konkurencingumo didinimas.**
 - 4.2. Studijų prieinamumo sąlygų gerinimas.**
 - 4.3. Informacinės visuomenės plėtra.**
5. Europos Sąjungos, užsienio ir gynybos politikos stiprinimas

Švietimo įstatymas

*„Švietimas... yra **prioritetiškai** valstybės remiama visuomenės raidos sritis“*

Iš Švietimo įstatymo preambulės

Valstybės pažangos strategija „Lietuva 2030“

*„5.1. Sumani visuomenė – laiminga visuomenė, kurioje siekiama didesnio asmeninio ir ekonominio saugumo ir veiklumo, tolygesnio pajamų pasiskirstymo, švarios aplinkos, užtikrinama socialinė ir politinė įtrauktis, **sudaromos plačios galimybės mokytis ir tobulinti savo gebėjimus, siekti geros žmonių sveikatos**“*

Nacionalinė pažangos programa iki 2020 m.

*„Bendrasis tikslas – skatinti kiekvieną gyventoją realizuoti savo galimybes **mokantis**, kuriant, tiriant, tikslinga veikla prisiimant atsakomybę už save, valstybę ir aplinką“*

*„...būtina kiekvienam gyventojui (ne tik pavienėms visuomenės grupėms) sudaryti sąlygas realizuoti savo galimybes ir aktyviai veikti per **nuolatinį mokymąsi, žinių kūrimą, kūrybiškumą ir verslumą**“*

Iš 144 NPP kriterijų ŠMM įgyvendina 63 (44%)

LR Vyriausybės 2012-2016 metų programa

„...visokeriopai remsime darbo vietų kūrimą, kvalifikacijos kėlimą ir persikvalifikavimą, švietimą ir mokymąsi visą gyvenimą.

III. PAGRINDINĖS VYRIAUSYBĖS 2012–2016 METŲ VEIKLOS KRYPTYS

27. Ekonomikai atsigaunant **didinsime** socialinės srities, sveikatos apsaugos, paramos šeimai, **švietimo ir mokslo, kultūros finansavimą.**

IV. NEATIDĖLIOTINI VYRIAUSYBĖS VEIKLOS PRIORITETAI

40. **Švietimo ir aukštojo mokslo** politikos kaita, mokesčių už studijas mažinimas, švietimo ir aukštojo mokslo kokybės gerinimas.“

Valstybinės švietimo strategijos 2003-2012 metų nuostatos

*„...laikomasi nuostatos šalies mastu švietimo reikmėms kasmet skirti lėšų tiek, kad jos sudarytų ne mažiau kaip **6 procentus** bendrojo šalies vidaus produkto“*

(analogiška nuostata numatoma ir strategijos 2013-2022 metams projekte:

*„...itin svarbu išlaikyti UNESCO rekomenduojamą **6 proc.** nuo BVP valstybės biudžeto dalį švietimui“)*

ugdymas

profesija

studijos

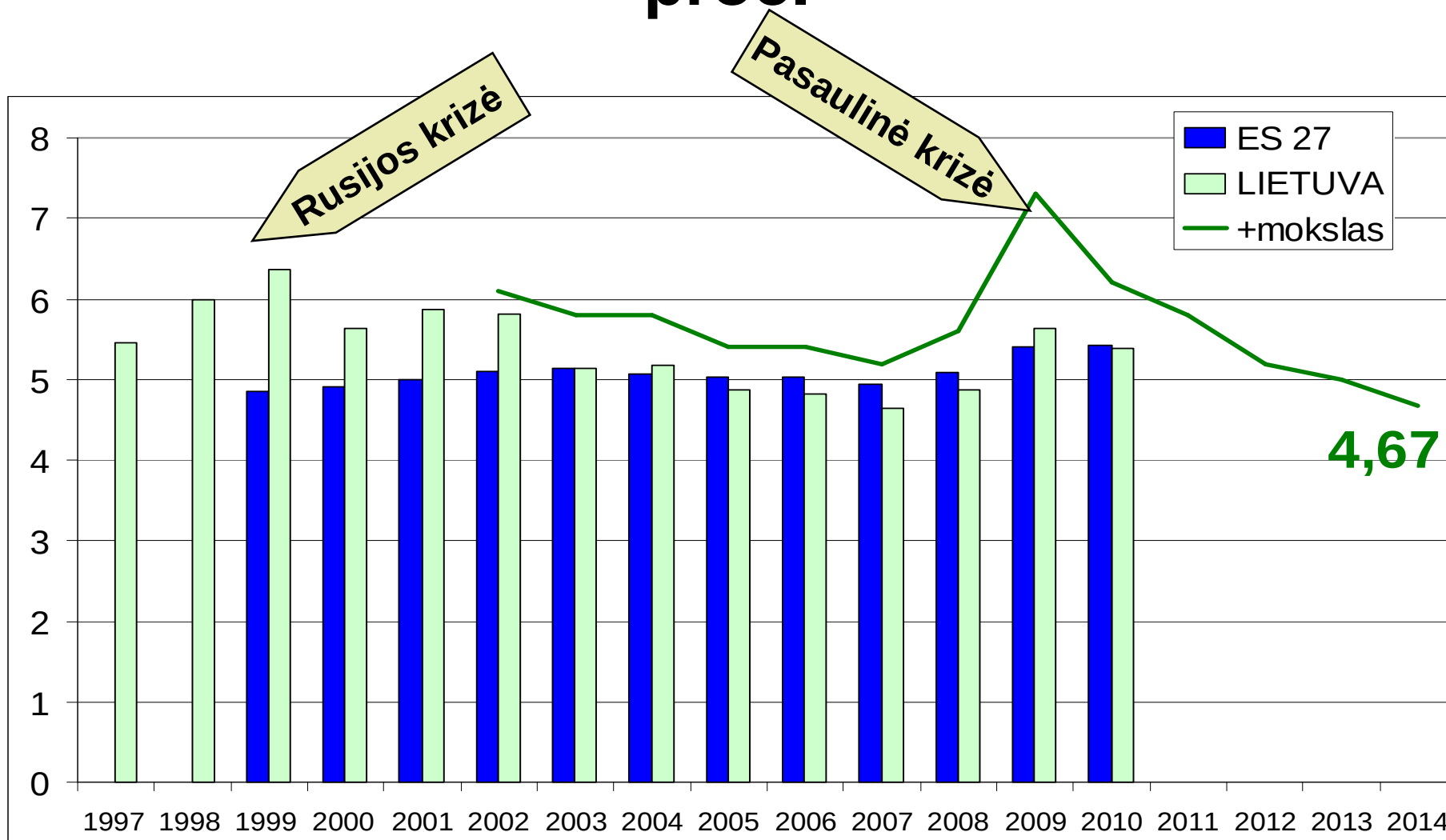
mokslas

technologijos

ŠVIETIMO
IR MOKSLŲ
MINISTERIJA

Viešosios švietimo išlaidos kaip BVP dalis, proc.

Šaltinis: EUROSTAT (+mokslas: FM, ŠMM)

ugdymas

profesija

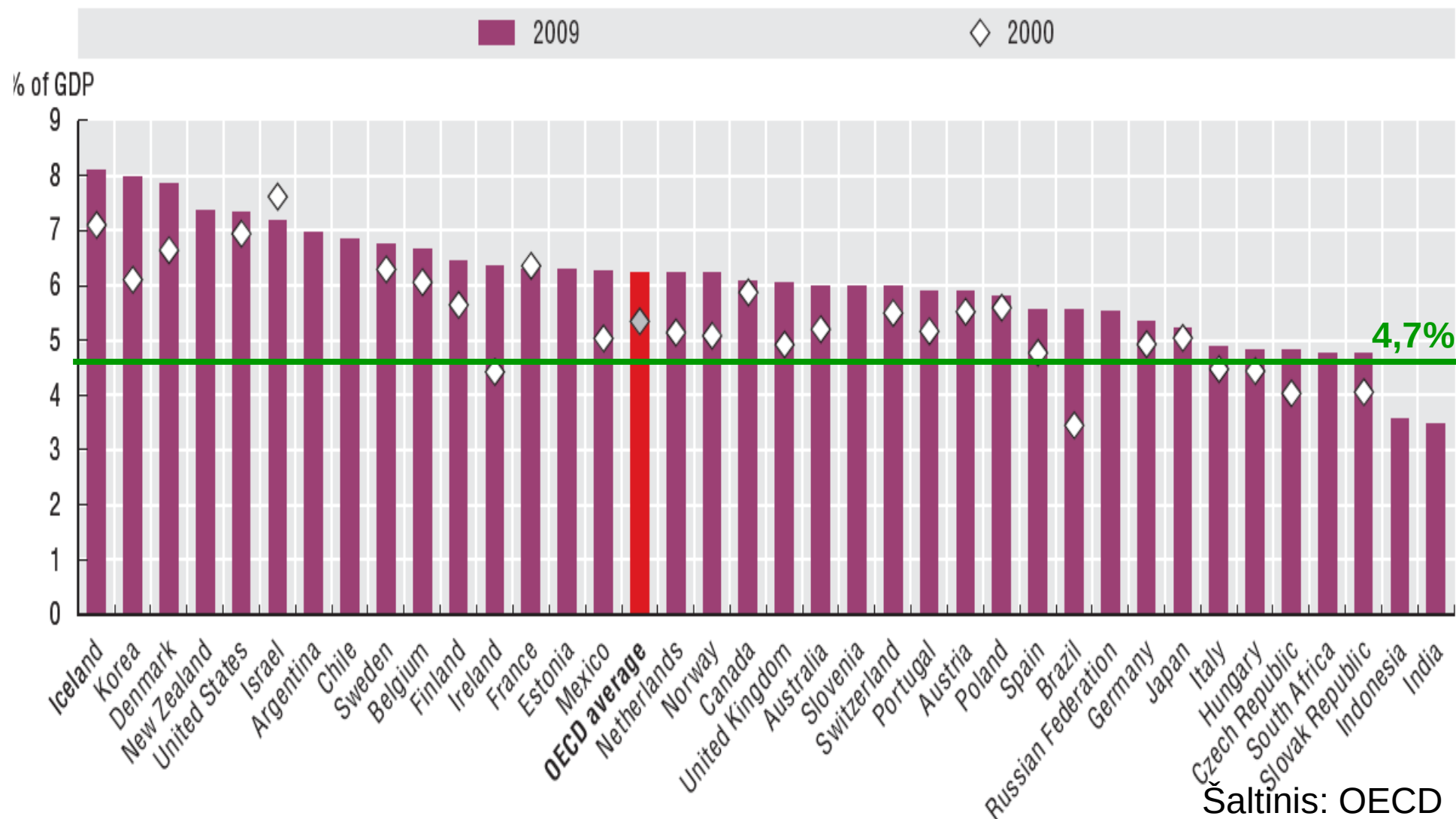
studijos

mokslas

technologijos

OECD šalių išlaidos švietimui kaip BVP dalis, %

ugdymas

profesija

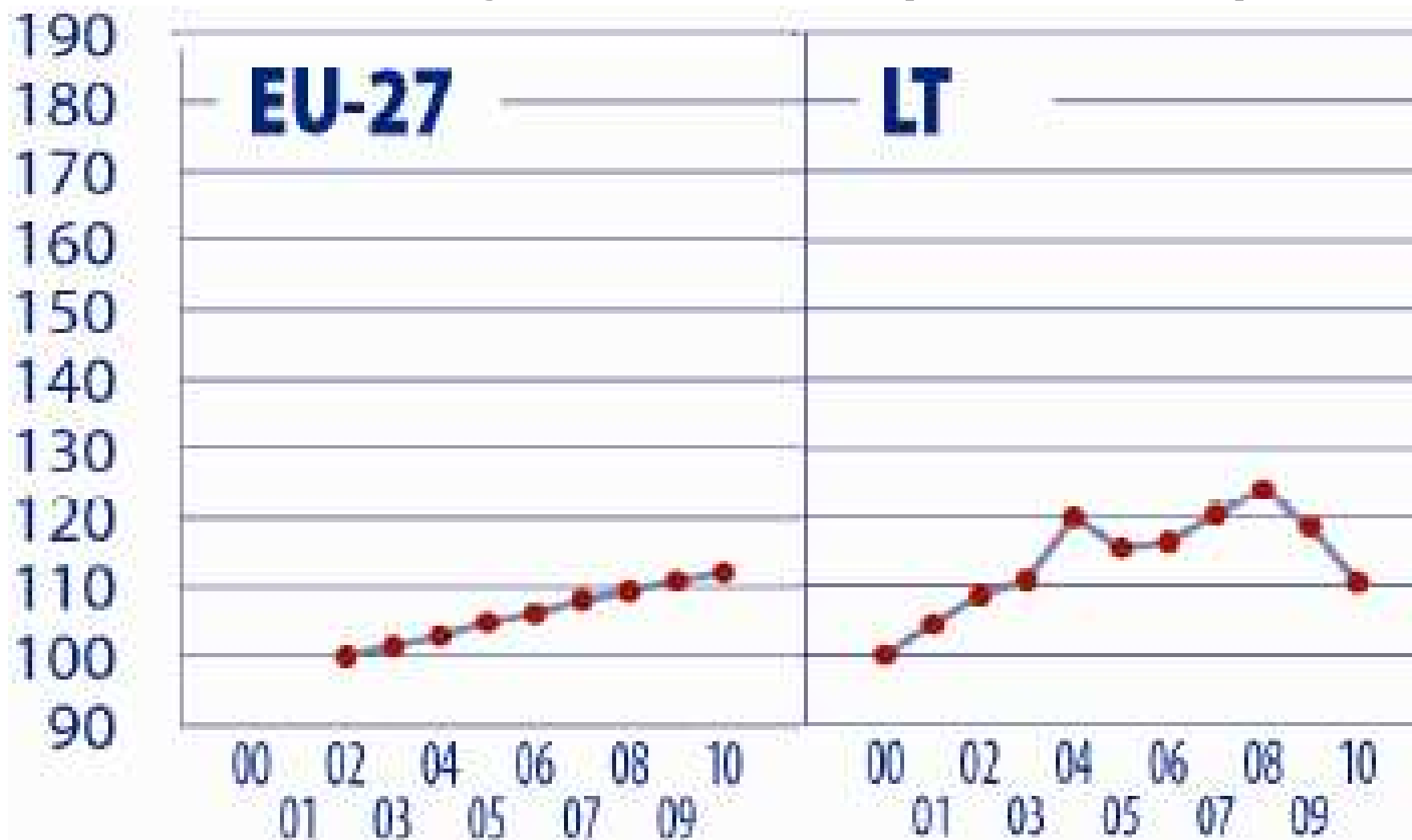
studijos

mokslas

technologijos

Švietimo išlaidų palyginamosiomis kainomis tendencijos 2000-2010 (2000=100%)

Šaltinis: EUROSTAT

ugdymas

profesija

studijos

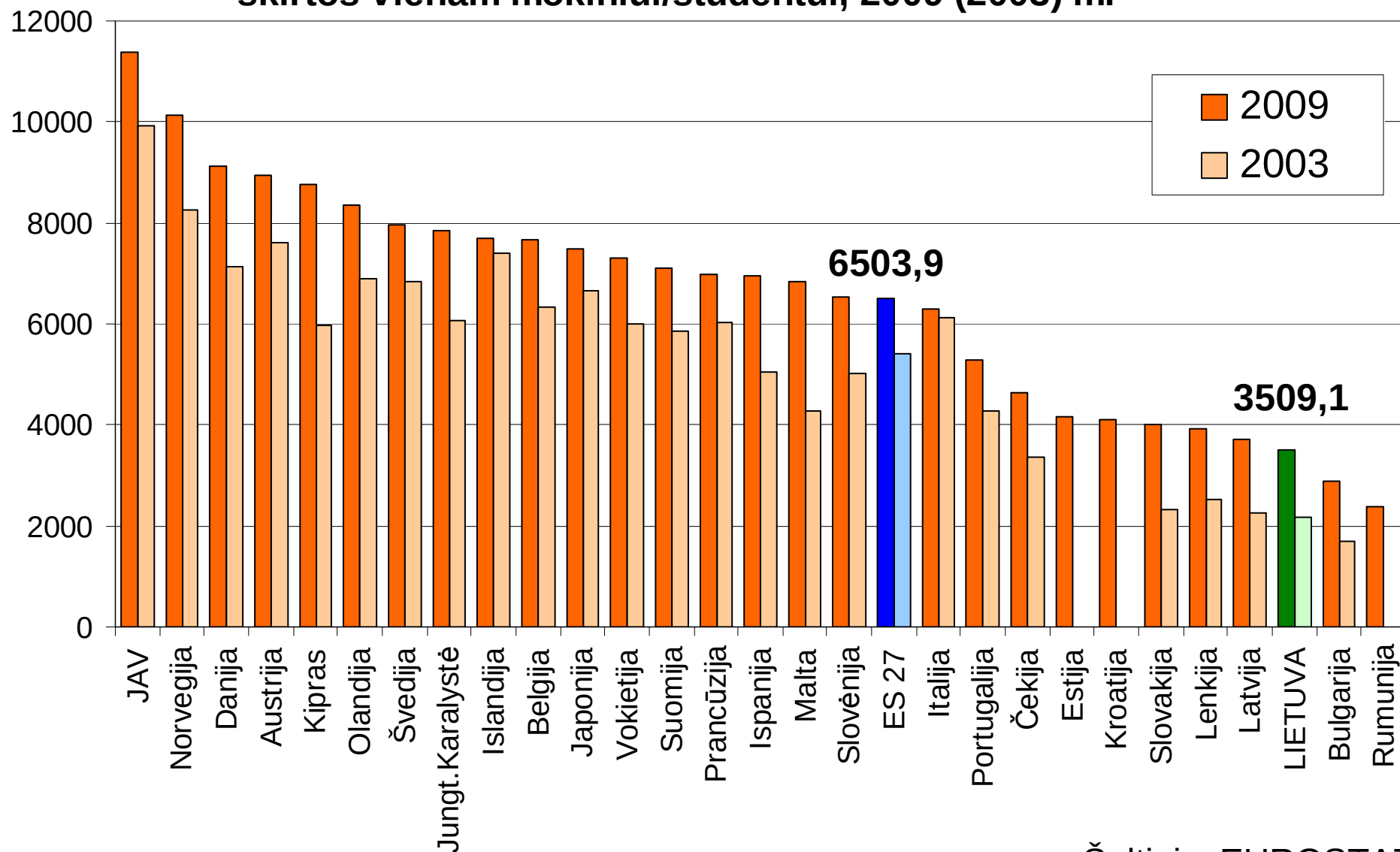
mokslas

technologijos

ŠVIETIMO
IR MOKSLŲ
MINISTERIJA

Metinės išlaidos viešosioms ir privačioms švietimo įstaigoms, skirtos vienam mokiniui/studentui, 2009 (2003) m.

Šaltinis: EUROSTAT

ugdymas

profesija

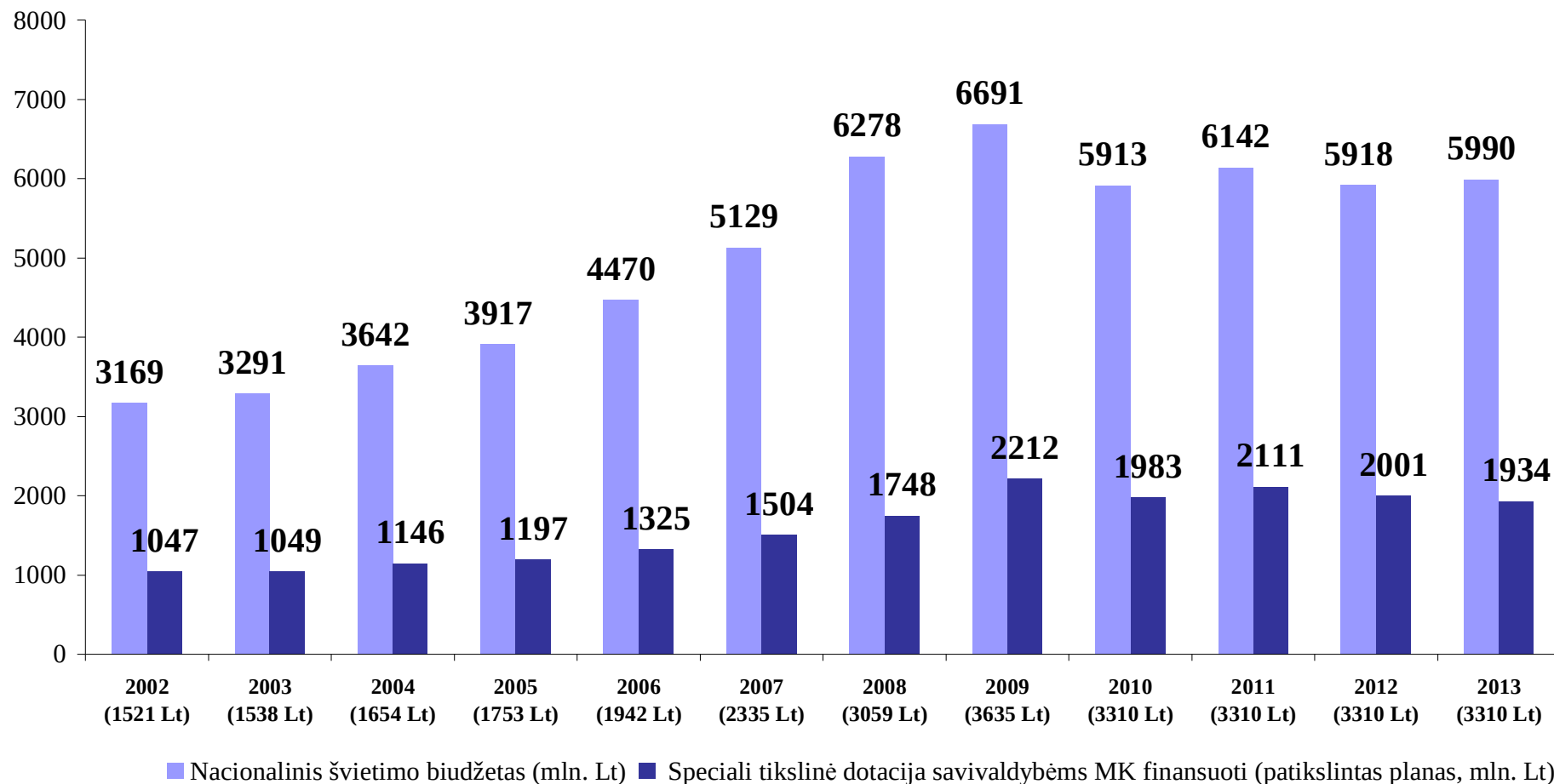
studijos

mokslas

technologijos

ŠVIETIMO
IR MOKSLŲ
MINISTERIJA

ŠVIETIMO FINANSAVIMAS 2002-2013 M.
(Nacionalinio biudžeto asignavimai, speciali dotacija savivaldybėms ir MK dydis)

Nacionalinio biudžeto asignavimai švietimui ir mokslui 2013 m., palyginti su 2009 m., sumažėjo 701 mln. Lt, arba 10,5% (nuo 6 691 mln. Lt 2009 m. iki 5 990 mln. Lt 2013 m.)

ugdymas

profesija

studijos

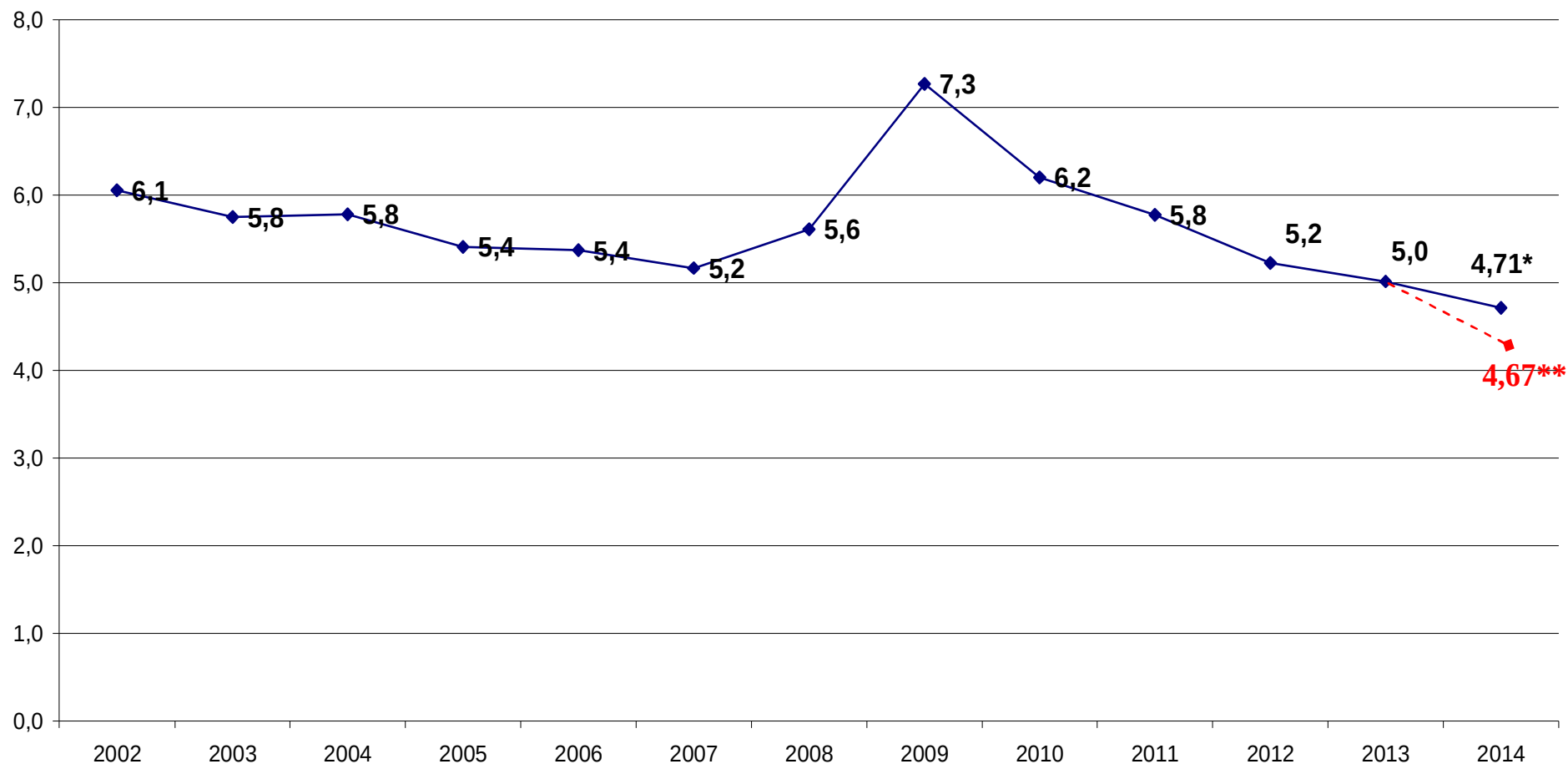
mokslas

technologijos

ŠVIETIMO
IR MOKSLŲ
MINISTERIJA

Švietimui skirtų Nacionalinio biudžeto lėšų procentas nuo BVP

*jei 2014 m. būtų išlaikoma 2013 m. lėšų suma

**jei 2014 m. MK dotacija būtų sumažinta 60 mln. Lt

PAPILDOMŲ LĖŠŲ POREIKIS IŠLAIDOMS 2014 M. (BE KAPITALO INVESTICIJŲ)

- **Išlaidoms** (be kapitalo investicijų) 2014 m. **papildomai** prašome skirti iš viso **189 651 tūkst. Lt**, iš jų:
 - Švietimui (be mokslo ir studijų) – **59 323 tūkst. Lt**
 - Mokslui ir studijoms – **126 409 tūkst. Lt**
 - ES paramos kofinansavimui – **3 919 tūkst. Lt**

ugdymas

profesija

studijos

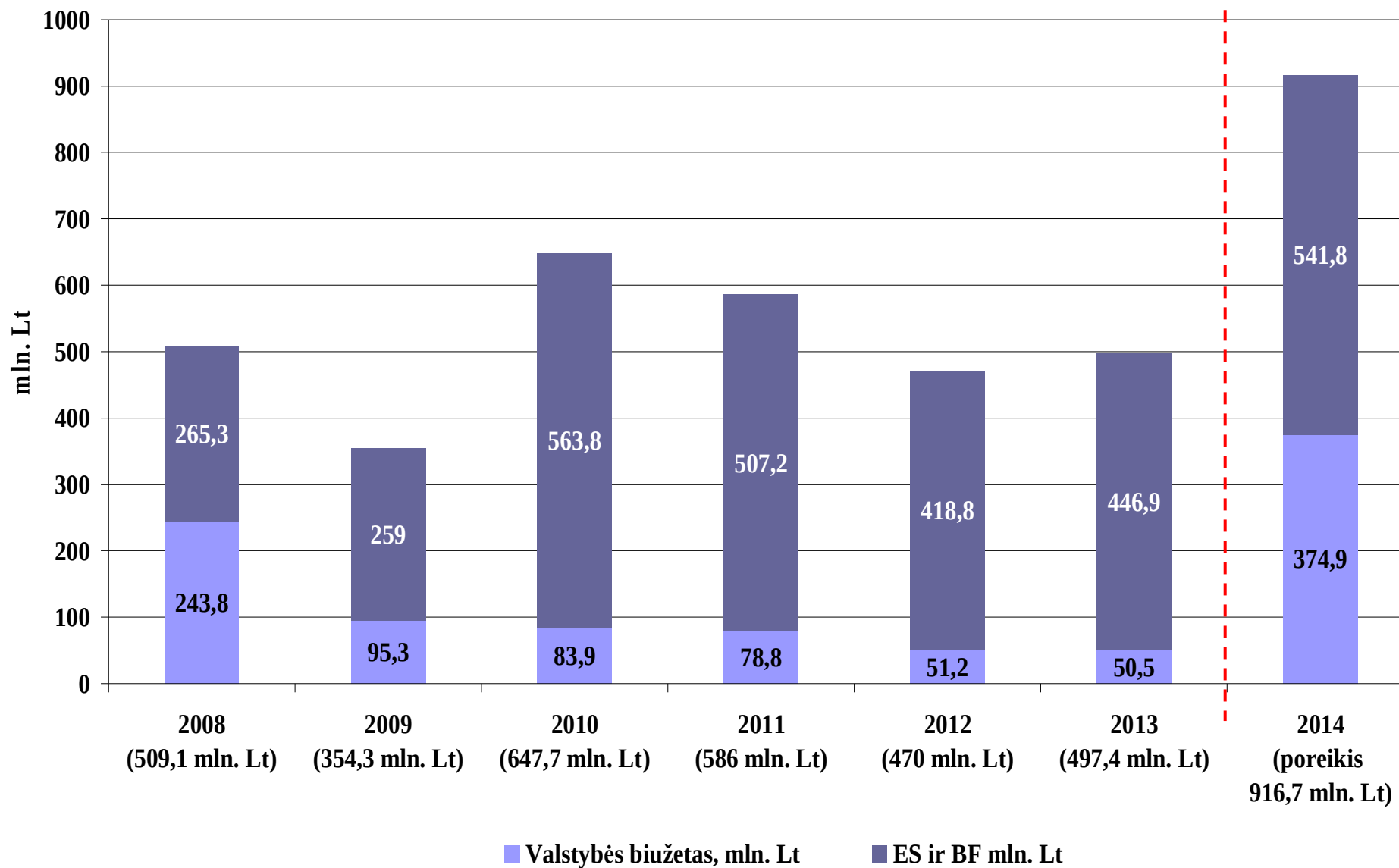
mokslas

technologijos

ŠVIETIMO
IR MOKSLŲ
MINISTERIJA

Valstybės kapitalo investicijos Švietimo sričiai

*„Mokyklų lyderystės kokybė... [yra
vienas iš] esminių veiksnių siekiant
aukščiausios kokybės mokymosi
rezultatų”*

Europos vadovų tarybos išvada dėl
švietimo veiksmingumo ir kokybės
(2006/C 298/03)

DĖMESYS MOKYKLŲ VADYBAI

- Tapimas mokyklų vadovais – ne tik formalus kvalifikacijos patvirtinimas, bet ir kompetencijų įgijimas, vertinimas ir pripažinimas.
- Savivaldybių vaidmuo formuojant mokyklų vadovų rezervą vietose.
- Parama mokyklos vadybai: tęstinis kvalifikacijos tobulinimas, mentorystė, elektroniniai įrankiai veiklos planavimui palengvinti (sistema IQES LT).

Lyderystė švietime

- Vadovavimas mokykloms— pagrindinis veiksnys kuriant bendrą mokymo ir mokymosi aplinką;
- Apie 27 proc. kintančių mokinių rezultatų priklauso nuo vadovavimo mokyklai

ugdymas

profesija

studijos

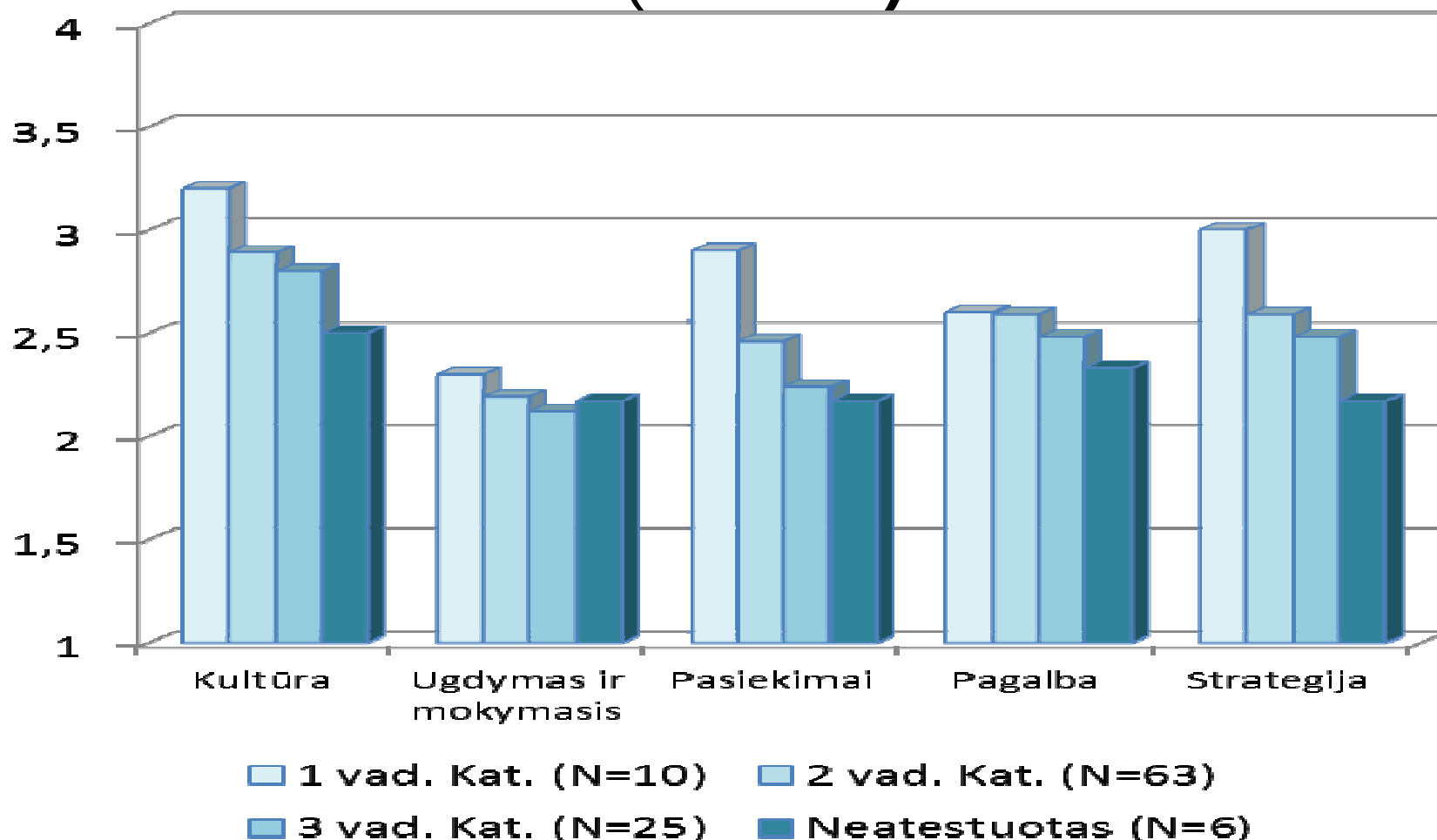
mokslas

technologijos

ŠVIETIMO
IR MOKSLO
MINISTERIJA

Mokyklos veiklos kokybė ir mokyklos vadovo kvalifikacinė kategorija (2012 m.)

Lyderystė švietime

- Mokyklos vadovavimą padaryti patrauklesniu;
- Plėtoti profesinius ir asmeninius gebėjimus bei savybes, reikalingus efektyviam vadovavimui;
- Skatinti naujus lyderystės metodus inovatyvioje mokyklos aplinkoje.

ugdymas

profesija

studijos

mokslas

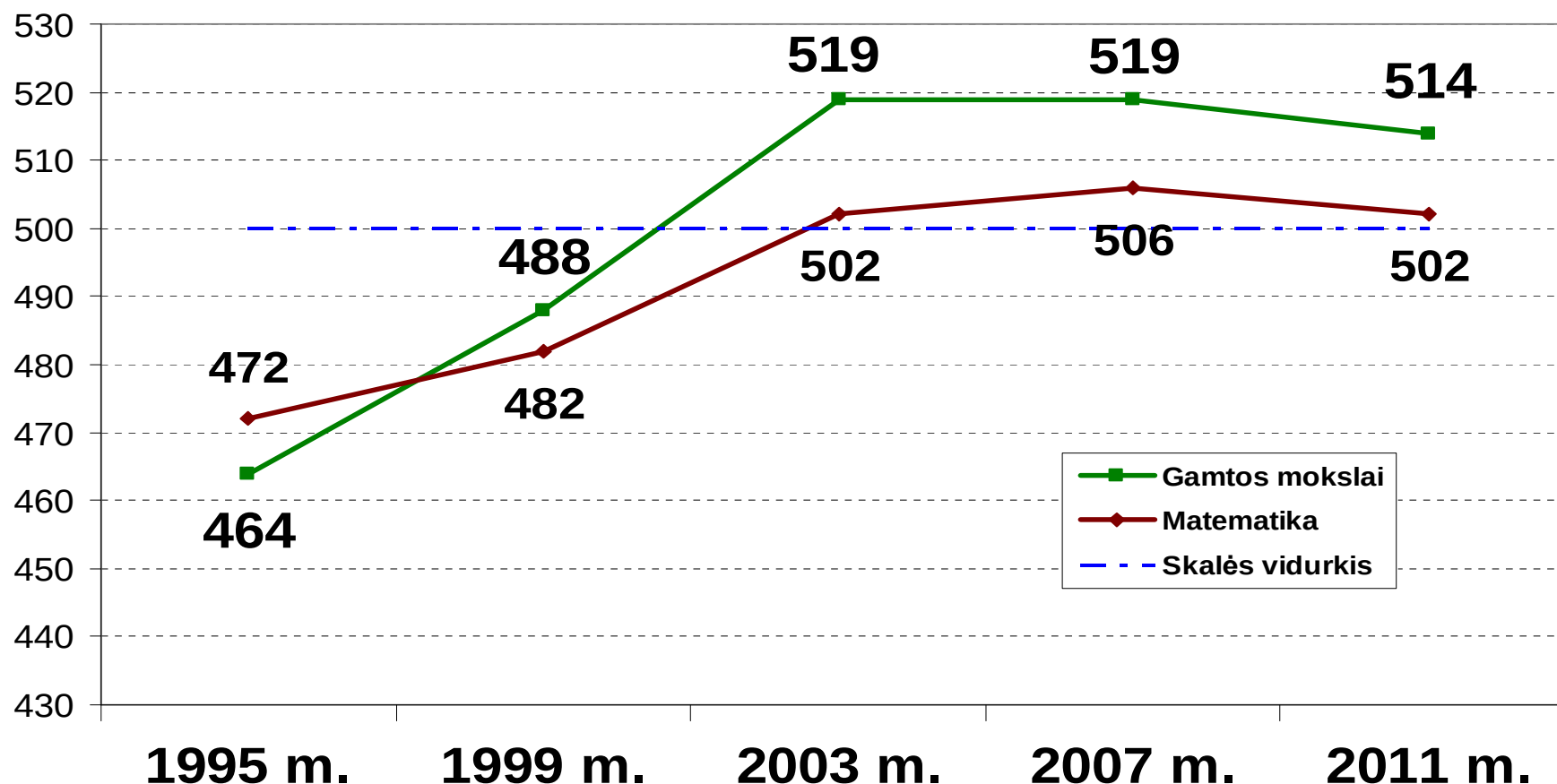
technologijos

ŠVIETIMO
IR MOKSLŲ
MINISTERIJA

8 klasės mokinių pasiekimai pagal IEA TIMSS

Lietuvių kalbos ir literatūros egzaminas 2014 metais

- Atlikta lietuvių kalbos ir literatūros valstybinio brandos egzamino statistinė ir dalykinė analizė, kuria remiantis:
 - rengiami brandos egzamino programos keitimai
 - koreguojamos Brandos egzamino vertinimo normos 2014 m. egzaminui (iki lapkričio 15 d.)
- Remianti brandos egzamino duomenimis bus parengta metodinė medžiaga ugdymo procesui tobulinti
- Valstybinėje lietuvių kalbos komisijoje planuojama aprobuoti vertinimo klaidų aprašą. Jis bus aktualus ugdymo procese ir vertinant pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo ir brandos egzaminų darbus

LRV 101 prioritetinės priemonės vykdymas

- Parengtas ir 2013-04-15 ministro įsakymu Nr. V-301 patvirtintas lietuvių kalbos ir kultūrinio raštingumo mokymo gerinimo priemonių planas 2013-2016 m. Juo siekiama:
 - pagerinti kalbinio ir kultūrinio raštingumo ugdymo kokybę
 - numatytos priemonės: pradinio ir pagrindinio ugdymo programoms atnaujinti, mokytojų kvalifikacijai tobulinti, mokymo priemonėms parengti, sistemingam mokinių pasiekimų vertinimui ir stebėsenai

ugdymas

profesija

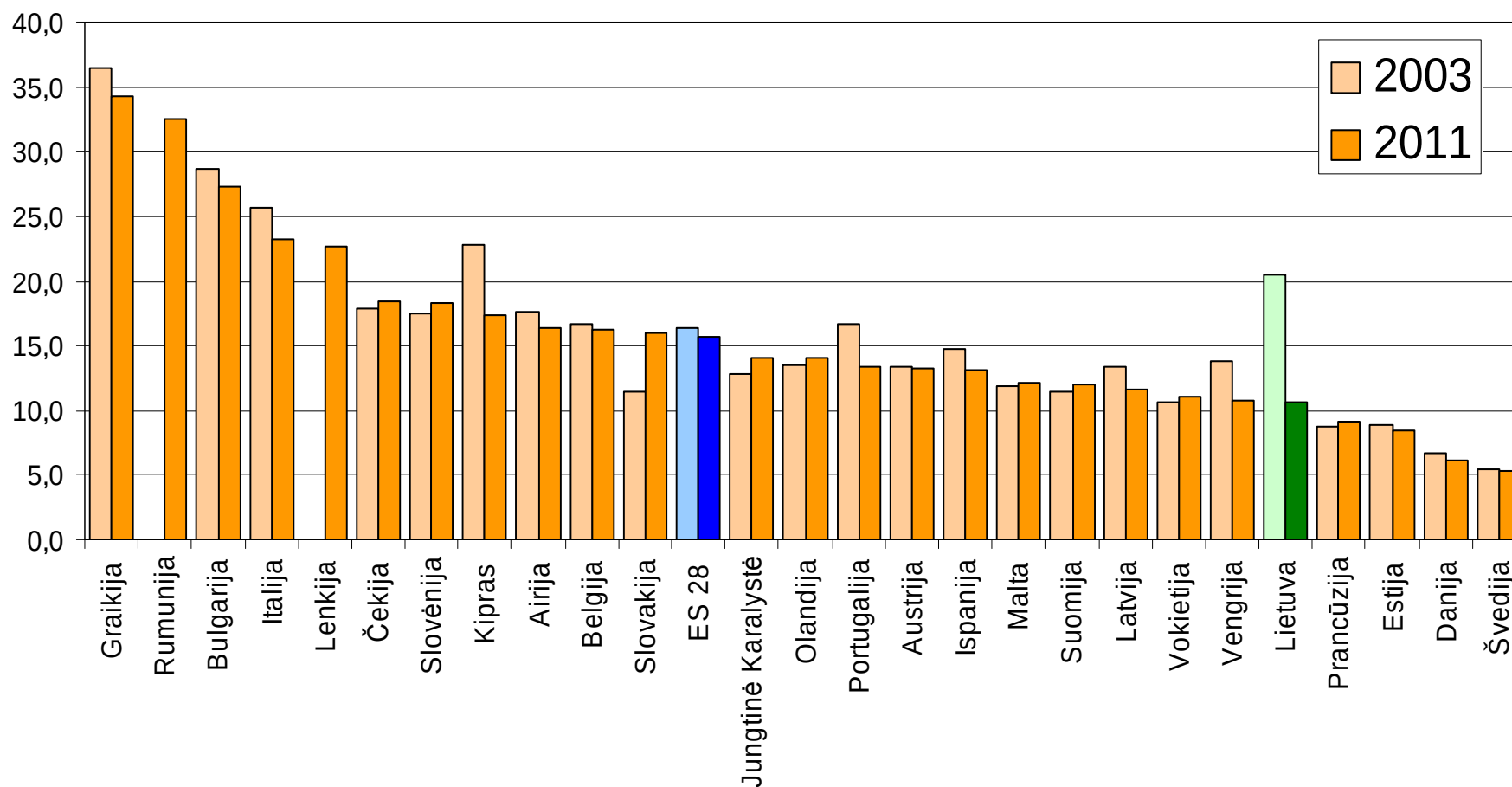
studijos

mokslas

technologijos

Save įdarbinančių visų dirbančiųjų dalis, % 2003 – 2011

Šaltinis: EUROSTAT

Profesinio mokymo įtraukimas ir svarba

- Didinti tęstinio profesinio mokymo prieinamumą (pasiekiamumą);
- Stiprinti profesinio mokymo vaidmenį sprendžiant klausimus susijusius su anksti švietimo sistemą paliekančiais (išsilavinimo ir kvalifikacijos neįgijusiais) asmenimis;
- Stiprinti bendradarbiavimą tarp profesinio mokymo teikėjų ir darbdavių kovojant su jaunimo nedarbu.

Profesinio mokymo sistemos pertvarka

- LRV programos 117 priemonės įgyvendinimas: “Patvirtinti ir įgyvendinti profesinio mokymo plėtros veiksmų planą, apimantį profesinio mokymo įstaigų tinklo pertvarką, atsižvelgiant į regionų ūkio šakų perspektyvas, profesijos mokytojų rengimą ir jų stažuočių realiose darbo vietose organizavimą, gamyboje dirbančių aukštos kvalifikacijos darbuotojų pritraukimą dirbti profesijos mokytojais, studentų praktikas, verslumą puoselėjančias iniciatyvas, Europos ir nacionalinės kvalifikacijų sandaros įgyvendinimą, pertvarkant profesinio mokymo programas į modulinės ir egzaminų kvalifikacijai įgyti sistemą, siekiant, kad Lietuvoje įgyjamoms kvalifikacijoms būtų prilyginamos Europos Sąjungos valstybėse narėse formaliojo, neformaliojo ir savišvietos būdu įgyjamoms kvalifikacijoms”.
- ŠMM prioritetas profesinio mokymo srityje – stiprinti praktinio mokymo kokybę, didinti profesinio mokymo patrauklumą, daugiau laiko skirti praktikai darbo vietoje, atnaujinti profesinio mokymo programas ir siūlyti didesnę mokymosi formų įvairovę, investuoti į profesijos mokytojų mokymus ir kvalifikacijos tobulinimą.
- Rengiama: LR profesinio mokymo įstatymo pakeitimo projektas ir jį įgyvendinančių teisės aktų pakeitimų projektai.
Pakeitus atitinkamas įstatymo nuostatas bus tobulinamas:
 - profesinio mokymo realiose darbo vietose/pameistrystės profesinio mokymo organizavimo formos reglamentavimas,
 - modulinį profesinio mokymo programų rengimas ir įteisinimas,
 - kompetencijų vertinimas ir įgytų kvalifikacijų pripažinimas,
 - optimizuojamas profesinių mokyklų tinklas
 - stiprinamas bendradarbiaujama su socialiniais partneriais

Karjeros stebėseną

„Absolventų karjeros kompleksinio tyrimo metodikos sukūrimas ir žvalgomasis taikymas“

- *MOSTA vykdomas projektas*
- *Šios projekto STAT veiklos metu bus parengta:*
 - tyrimo metodika,
 - nuolatinės absolventų karjeros stebėsenos ir analizės pjūviai bei rodikliai,
 - absolventų, įgijusių išsilavinimą 2008 – 2012 m., užimtumo kiekybinė analizė,
 - absolventų užimtumo bei įgytų kompetencijų ir gebėjimų kokybinė analizė.
- Veiklos trukmė 24 mėn.

ugdymas

profesija

studijos

mokslas

technologijos

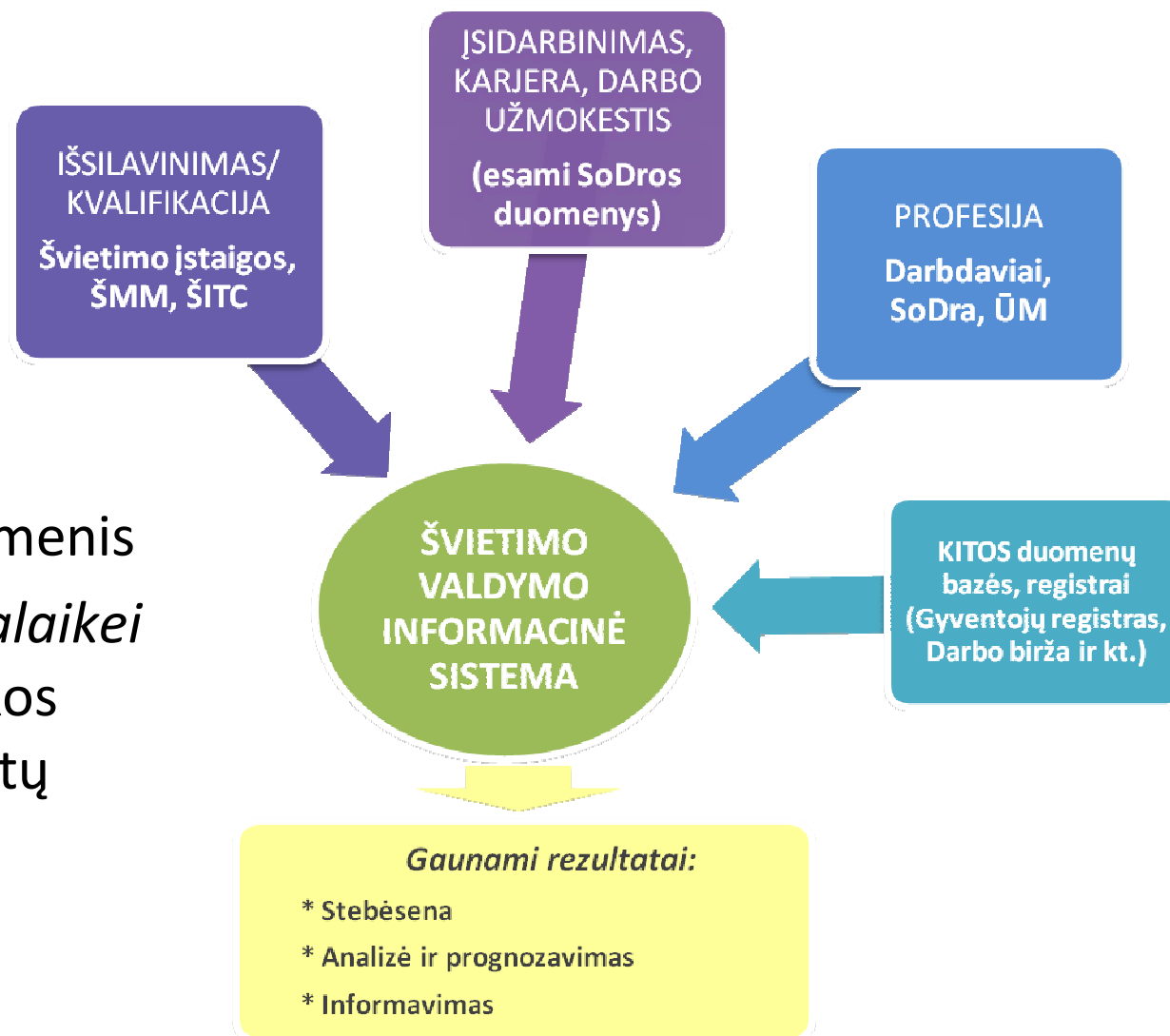

ŠVIETIMO
IR MOKSLŲ
MINISTERIJA

Ilgalaikė karjeros stebėseną

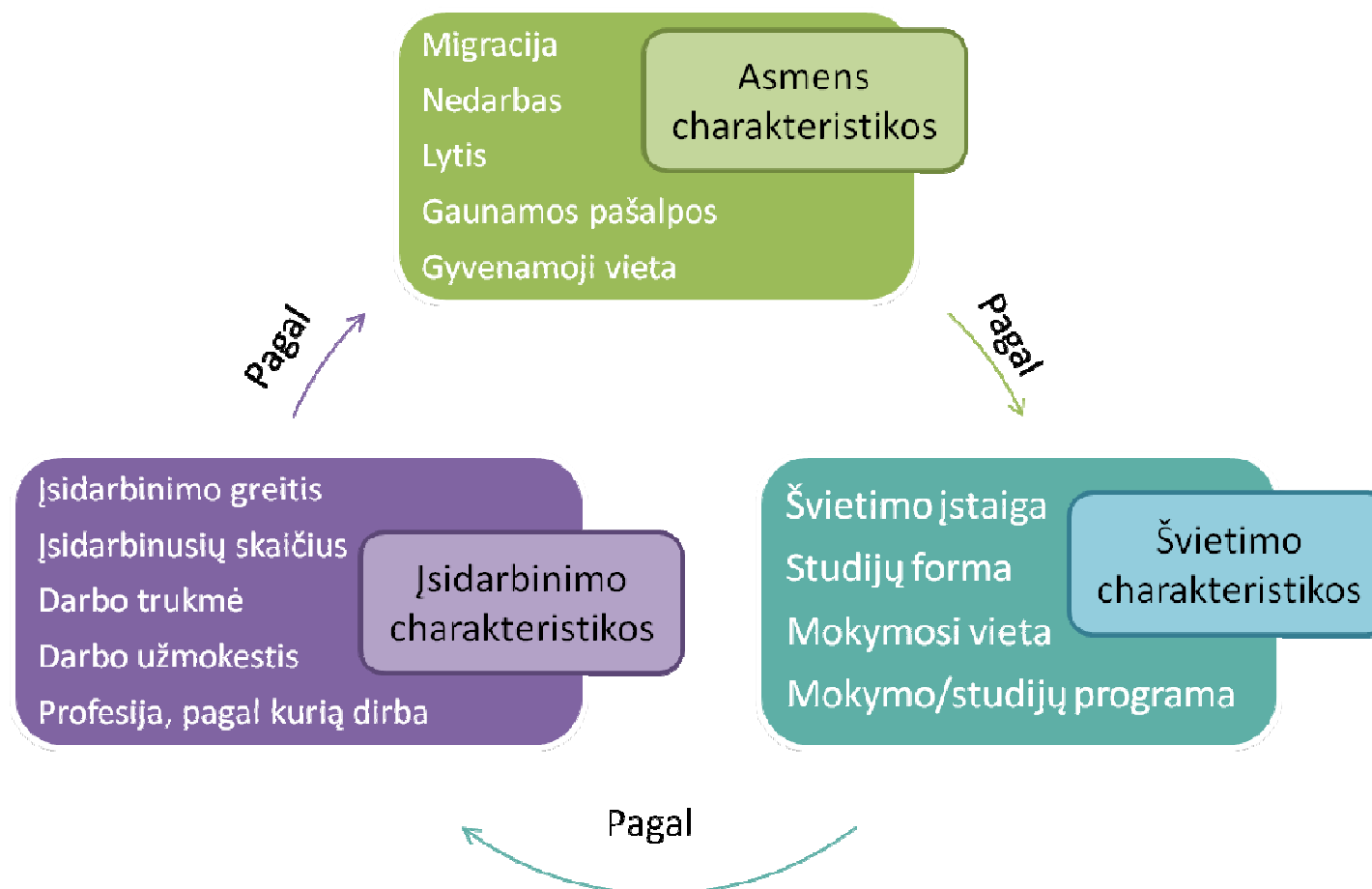
Specialistų kvalifikacijų žemėlapis

- sujungs SoDros ir švietimo įstaigų duomenis
- sudarys sąlygas *ilgalaikei nuolatinei* darbo rinkos paklausos ir specialistų pasiūlos atitikimo stebėsenai

Specialistų kvalifikacijų žemėlapiu duomenų analizavimo galimybės

Asmenų, įgijusių išsilavinimą po 1995 m.:

- įsidarbinimo greitis, trukmė, vidutinis darbo užmokestis, bedarbių dalis ir kt.
- pagal švietimo įstaigas, mokymo/studijų programas, studijų kryptį, formą ir kt.

ugdymas

profesija

studijos

mokslas

technologijos

ŠVIETIMO
IR MOKSLO
MINISTERIJA

Pirmininkavimo konferencijos: Švietimas ir mokymas

Data	Konferencija
Rugsėjo 5-6	Konferencija “Europos aukštasis mokslas pasaulyje” (“European Higher Education in the World”)
Rugsėjo 9-10	Konferencija “Lyderystė švietime” („Leadership in Education“)
Spalio 11-12	“Comenius” Konferencija 2013
Lapkričio 12-13	Profesinio švietimo ir mokymo konferencija (Conference on Vocational Education and Training)
Gruodžio 9-10	Konferencija apie suaugusiųjų mokymą

ugdymas

profesija

studijos

mokslas

technologijos

ŠVIETIMO
IR MOKSLO
MINISTERIJA

Daugiau informacijos:

www.smm.lt

Pirmininkavimo tinklapis:

www.eu2013.lt

Twitter

@EU2013LT

@EU2013LTpress

Facebook

www.facebook.com/eu2013LT

Youtube

www.youtube.com/eu2013LT

Ar švietimas prioritetas?

- Švietimo darbų svarba politiniuose dokumentuose – **TAIP**
- Finansavimo lygis – pagal skiriamas lėšas kol kas **NE**